

בס"ד, כ"ח שבט, תשפ"א
10 פברואר, 2021
קו'-339.פא

לכבוד
יעקב יהודה
גבאי קהילת אודיה

שלום וברכה

השנה חל ראש חודש אדר בשבת פרשת משפטים ופרשת שקלים, ומן הדין יש להוציא שלושה ספרים לקריאת התורה. נשאלתי, במקומות שנאלצים להתפלל בחוץ בשל נגיף הקורונה ויש להם רק ספר תורה אחד, האם אפשר לשנות יהיה ממה שנוהגים בכל פעם שחל ר"ח אדר בשבת וקוראים לאחר פרשת השבוע את הקריאה של ראש חודש ולאחריה למפטיר פרשת שקלים, האם ניתן יהיה השנה לשנות, מכיוון שפרשת שקלים כתובה בסמוך לפרשת משפטים, על מנת למנוע טרחא דציבורא ויש רק ספר תורה אחד, האם אפשר שיקראו לאחר פרשת השבוע את פרשת שקלים ולאחריה למפטיר יקראו את הקריאה של ראש חודש שהיא בספר במדבר.

בספר מקראי קודש על חנוכה ופורים להגרצ"פ פראנק זצ"ל, דן שמכיוון שכל הסיבה שבגללה קוראים קודם את פרשת ראש חודש ואחריה את פרשת שקלים היא שראש חודש תדיר והוא קודם לשקלים שאינו תדיר אלא חל פעם בשנה, אבל כשיש ספר תורה אחד ונאלצים לגלול את הספר ותוך כדי מדלגים על שקלים, האם הדין שאין מעבירים על מצוות נדחה מפני מעלת תדיר, ועל כן יש להקדים את פרשת ר"ח. וכתב: "דהא דקימא לך דצריך להקדים של ראש חודש לפרשת שקלים, הוא מטעם תדיר, דשל ראש חודש תדיר לגבי שקלים, וזה שייך כשלא חל פרשת שקלים בפרשת תצווה, מה שאין כן כשחל ראש חודש אדר בפרשת תצווה, וכי סליק בפרשת השבוע נמצא עומד בפרשת שקלים, הרי יש כאן הדין דאין מעבירין על המצוות. ואי משום דשל ראש חודש תדיר, הנה מדברי התוס' (יומא לג ע"א סוף ד"ה אין מעבירין) משמע, דהיכא דפגע בשאינו תדיר ברישא, לא אמרינן תדיר קודם, דאין מעבירין על מצוות עדיף. ואם כן בנידון דידן, עליו להקדים פרשת שקלים ברישא, וליכא הכירא ולכן צריכין לכופלה, כדי שיהיה לשם פרשת שקלים".

נכדו של הגרצ"פ, בהערות הררי קודש הביא את הנודע ביהודה (תנינא או"ח ס' יא) שנשאל: "לענין ראש חודש אדר שחל להיות בשבת ובטעות התחילו לקרות בספר תורה שהייתה מגוללת לפרשת שקלים", וכתב שיסיים את קריאת שקלים, כי לסיים פרשה דוחה את מעלת התדיר. משמע שמעלת

ה"תדיר" נדחית מפני "אין מעבירין על המצוות". אם כן, נראה שדעתו שבספר אחד ישנו כלל ש"אין מעבירים על המצוות, ואף עדיף לקרוא קודם את פרשת שקלים ולא לעבור ולדלג עליה כדי לקרוא פרשת ר"ח.

אמנם הוא כתב לחלק: "כשיש ג' קריאות, ושכסליק בקריאה הראשונה אינו עומד ממש בפני קריאה אחרת, אלא שהוא סמוך לקריאה שאינה תדירה, ובאופן כזה לא שייך כלל לומר אין מעבירין דלא "עובר", אלא אם פגע תחילה ועובר עליה, ובנידון דידן לא פגע בה כלל. ומהאי טעמא בחל שבת ראש חודש אדר בפרשת משפטים, לא אמרינן שיקראו פרשת שקלים לפני ראש חודש, משום ד"כי תישא" יותר קרובה מפרשת פנחס, ולא שייך כאן לומר אין מעבירין דוחה תדיר, וכן שבת החודש בראש חודש ניסן".

אבל עכ"פ למדנו שבמקום שאין אפשרות למצוא ספר תורה נוסף, ואי נוחות התפילה בחצר (כשגם מזג האויר לא מקל על המתפללים), יוצרת טירחא דציבורא גדולה להמתין בחוץ עד שיגללו את הספר הלוך ושוב. **בשנה זו, במקומות הללו, אפשר להקל ולקרוא את פרשת שקלים כעולה שביעי, מיד אחרי פרשת השבוע ואילו את הקריאה לראש חודש יקראו לאחר מכן ויפטירו בהפטרות שבת ראש חודש.**

בברכה

דוד לאו

הרב הראשי לישראל

נשיא בית הדין הרבני הגדול

